

# SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

## Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

## Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

**Hirdetési díj:** Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

**Hirdetéseket elfogad:** helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébetér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Nen-Markt 14. sz.)

## Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

## ELOFIZETÉSI ÁR:

Félévre . . . . . 3 frt.  
Negyedévre . . . . . 1 , 50 kr.

## A reductio és epuratio.

Dr. Székely József, kir. főügyészi helyettes urtól.

A ki alkotmányos életünk utóbbi korszakának jelenségeit, s eredményét tárgyilagossá bírálat alá veszi, meg nem tagadhatja, hogy hazánkban a haladás, s a kor szellemének megfelelni igyekvő fejlődés eszméi, nemcsak hangoztatva, hanem részben érvényesítve, s foganatosítva is lettek.

Társadalmi életünk külön iránylataiban ugyan még mindig nagyon sok átalakítás, javítás és változtatás szükségességét érezzük; de nagyon természetes, hogy évtizedek, sőt századok tétlensége és mulasztása különösen a kultur életben nagyon rövid idő alatt teljesen ki nem pótolható, s nem orvosolható. Éppen azért a történetek fölötti szemléldéseink alkalmával, a legnagyobb foku igazságérzet és szigorú elbírálás mellett is a tények kérelhetetlen következményeit, s különösen az emberi gyengeségek alóli teljes kibontakozhatatlanságot nem lehet figyelmen kívül hagynunk. Erre tanít minket a civilisált világ legelőrehaladottabb államainak történelme, mely számtalan példát mutat fel arra, hogy a következményekben nagyon is jótékonyoknak felösmert intézmények a legerősebb elhatározás és törekvés mellett is csak hosszú idő alatt és sok erő igénylő küzdelmekkel, s munkássággal párosult kitartással voltak érvényesíthetők, s fejleszthetők. Sőt a jelen mozgalmi élénk tanúságot tesznek arról, hogy a miénknél fejlettebb miveltésű lakossággal dicsekvő országokban is még mindig és mindig egy, vagy más irányban mutatkoznak hiányok, s a fejlesztést igénylő intézmények újabb, meg újabb munkára serkentik az arra hivatott elemeket, s azt igényli a haladókor szelleme, s a jobb és helyesebb iránt érdeklődő s buzgolkodó közszellem.

E tekintetben tehát mi sem tehetünk egyebet, mint komolyan fontolóra véve a jelen hiányait, s követelményeit, okulva a mult botlásain, s mulasztásain, s különösen beható megfigyelésre méltatva az előtűnt, s reánk nézve példányképül szolgálható külföldi intézményeket; hazánk pozitív körülményeihez mérten s alkalmazottan tegyük meg mindazt, mitől bármi tekintetben jó hatású, s eredményes haladást reménylhetünk.

A ki el akarja érni az általa tervezett célt, annak törekvése, s munkája csak a cél elérhetésére alkalmas módok és eszközök igénybe vételével lehet eredményes, s a nélkül minden igyekezet meddő foglalkozássá törpül.

Ilyen, s ezekhez hasonló eszmék szem előtt tartása mellett, kívánom nézeteimet elmondani a tervbe vett első foku bírósági reductio és epuratio kérdéseire nézve.

Mielőtt azonban ezt tehetném, nem tartom feleslegesnek a közelebbi mult egy rövid visszapillantást vetni, hogy annál teljesebb hűséggel tüntethessem fel a jelent, s egyszersmind biztosabb következtetést vonhassak a jövőre.

A mint tudva van ugyanis hazai igazságszolgáltatásunk 1848 előtti végső korszakában nagyon is élénk és külföldön is nagy elismerésre méltott reform törekvés, s azzal kapcsolatban nagyon komoly munkásság foglalt tért, s az idő rövidségéhez képest, bizonyos tekintetben a munkának megfelelő eredmény sem hiányzott.

Azon időszak törvényhozói és szakférfiai már akkor élénk tudatával bírtak a codificatio, vagyis

rendszeres törvénykönyvek készítése szükségességének, s ha törekvésüket a törvényalkotás terén, nem is követte az óhajtott siker, de tétlenséggel, s mulasztással nem vádolhatók, s helyrehozhatatlan botlásokkal annál kevésbbé. Az igaz, hogy e téren az actio nem volt szenvedélyes, heves, elhírtelenkedett s izgalmas; hanem higgadtan, tárgyilagossá s behatóan átgondolt, s különösen a régibb olyszerű hazai intézmények jogtörténeti fontosságu elveinek figyelembevételével, s lehetőleg következetes fejlesztéssel, s átalakítással párosult, észszerű, s minden tüntetést mellőzni czélzott, erőltetés és rohamosság nélküli. Az akkori körülmények és viszonyok azonban nem voltak kedvezők az igazságszolgáltatási nagyobb foku miveletek és eredmények sikeresíthetésére. S pedig, ha számbavesszük, hogy hányan, kik, s mily hazafiúi buzgósággal és szakértelemmel buzgolkodtak a helyzet javításán, csak sajnálnunk kell, hogy működésüket nem kísérhette a lehető legtöbb siker, mert azok működését nem a személyes anyagi nyereség, vagy érdem, s kitüntetés hajhászó kaczerkodás zaklatta; hanem a benső hazafiúi érzéssel párosult szerény kötelességérzet vezérelte, mire nézve például elégségesnek tartjuk a többek közül az 1843-ik évi büntető törvényjavaslat felemlítését.

A lényegesen, s mondhatni rohamosan változott politikai viszonyok azonban megszegték a nemes irányu elhatározás erejét, s huzamos időre tétlenségre lettek kárhoztatva jobbaink üdvös eszméikkel egyetemben.

Az 1848-ban bekövetkezett politikai változás után, az egy évtizedet meghaladó osztrák rendszer útját álta e tekintetbeni haladásunknak. Ha azonban őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk azt is, hogy habár hazai viszonyainkkal több tekintetben ellentétben voltak az osztrák törvények, s azokkal kapcsolatos intézmények, s intézkedések és rendeletek, de azok uralma alatt ösmerkedtünk meg közelebbről s mondhatni közvetlenül a törvények és eljárás rendszerességével, s az nem csekély mértékben folyt be a hazai rendszeres törvénykönyvek és eljárás utáni vágyakozásainkra, s törekvéseinkre. Csakhogy ezen vágyakozásainkat az 1861-ik évi, s későbbi események legalább eredményeikben nem eléggé igazolták. Az az előtti rendszer iránti gyűlölséget, s megvetést elég hibásan és tévesen átvittük a hatályban volt törvényekre, s inkább kitettük magunkat a rendszertelenség veszélyeinek, csakhogy u. n. hazafias, de nem eléggé indokolt ellenszenvünknek elégtételt szerezzünk. Kidobtuk az alapot lábunk alól a nélkül, hogy egy mást, lehetőleg biztosat teremthetünk volna. Ekkor jött létre az országbírói értekezlet alapján az ideiglenes törvénykezési szabályok czimén azon mű, mely a körülményekhez mérten a régi magyar jogot czélozta érvényre emelni. Azok, kik azután foglalkoztak az igazságszolgáltatással, eléggé ösmerik annak hiányait, s így felmentve érezzük magunkat azok részletes taglalásától. De az tény, hogy az országbírói értekezlet létrejötte előtt illetékes helyről, s egyének részéről figyelmeztetve voltunk arra, hogy egyelőre jó lenne az azelőtt nálunk érvényben volt osztrák törvényeket lehetőleg hazai viszonyainkhoz idomítottan, a törvényhozás útján bekövetkeztető teljesebb codificatioig érvényben hagyni s használni; nő de akkor a jó tanács nem talált elég fogékony pártolóra.

Az 1861. évi változások azonban nem érintették hazánk erdélyi részét, mert ott változatlanul érvény-

ben hagyattak az osztrák törvények és rendeletek; a mint azonban a következmények igazolták, a jelzett eljárás egyaránt nem volt helyes a Király-hágon tuli részben épen úgy, mint az inneniben. Mind ezekre azonban már fátyolt vethettünk, mert azok pusztá emlegetésével már úgy sem sok hasznót teszünk, s jobb lesz, ha valahára már azon gondolkozunk, hogy a hibákat hogyan hozzuk helyre.

S vajjon ezen irányban haladtunk-e a legutóbbi időben?

Az osztrák rendszer megszüntével az azelőtt kinevezve volt összes bírói kar hivatalnokai állomásaikról csaknem kivétel nélkül elmozdítottak, s nem sokára elfoglalták azok helyét választás útján legnagyobb részben olyanok, kiknek hazafisága nem, de szakképzettségük részben kétséges lehetett, s valószínűleg ezeknek eljárása szülte azon meggyőződést, s megállapodást, hogy azokkal, illetőleg azoknak működése mellett a helyzet továbbra tarthatatlanná vált.

Ezen felfogásnak lettek következményei az utóbbi időben eszközölt bírósági szervezések. 1867. és 1869-ben ugyanis átalakítottak s szerveztettek egyelőre a felsőbb bíróságok, még pedig akkor mondhatni az állomások követelményeihez mérten kevés kivétellel elég sikerülten, sokkal kevesebb szerencsével és sikerrel volt már eszközölhető 1871-ben az elsőfoku bíróságok szervezése, még pedig, különösen az erdélyi részt illetőleg, ugy a törvényszékek területkörét és számát, mint általában a személykérdést illetőleg. A munka kiterjedettsége s állítólagos sürgőssége, s talán a sok partialis, territorialis és személyes érdek természetesen még nehezítette a halmazott kinevezésekkel kapcsolatos intézkedések jó sikerének elérhetését. Sőt, mint látszik, a különben oly nagyfontosságu bírói függetlenség megállapítása sem termette meg várva várt következményeit. A személykérdés hiányos megoldásával okozott bajokra pedig, a bírói felelősségről szóló törvény értelmében igénybe vehető fegyelmi eljárás útján sem lehetett kielégítően, s az igazságszolgáltatás nagyfontosságn érdekének és czéljának megfelelően segíteni. A három és csaknem féleves tapasztalat adatai most már az elsőfoku bíróságok számának reductiojára s a személyzet epuratiojának törvényhozási úton lett kimondására vezettek. Ezen reductio és epuratioval kapcsolatos intézkedések lennének tehát hivatva arra, hogy jelen igazságszolgáltatásunk bajain a varázs gyógyhatás tüneteivel megörvendeztessenek. Hogy miként fog sikerülni, a jövő titka, s az intőző körök bölcsességétől függ.

Nem akarván számadatok s törvények idézésével fárasztani az olvasó figyelmét, ezekben kívántam jelezni röviden, s inkább csak főbb momentumaiban, s néhol inkább csak érintőlegesen igazságszolgáltatási műveleteink azon részleteit, melyek a tervbe vett reductio és epuratio kérdései megoldására, részint kiindulási ponttúl, részint pedig, és különösen intő s a gondolkodásra és következtetésre érdekes kérdőjelekként szolgálhatnak.

Szép és helyes dolog a logikai egymásután, s a mintegy természetsszerű fokozatos fejlődés, vagyis fejlesztés szabályait alkalmazni, ha valahol különösen a társadalmi élet minden rétegét oly közelről s oly sok oldalról érdeklő igazságszolgáltatási műveletek eszközzésénél, mert a rendszertelenség, az elhírtelenkedés, s ezekkel kapcsolatban az illetéktelen elemek befolyásával együtt járn szokott elfogultság, s érdekhajhászó üzérkedés erősen megfoszulják ma-

gukat. Azt gondolom, hogy e tekintetben nincs miért példákra hivatkoznom, mert a mint a latin közmondás kifejezi: „exempla sunt odiosa,” s talán az elfogulatlan olvasó és bíráló előtt általában sokkal ismertebbek mindazon bajok, s talán a bajok volt okozói s okozatai is, minthogy egész hosszú sorát kellene ismertetni az egyes különleges, de különben nem jelentéktelen, sőt nagyon is figyelemre méltó eseteknek s jelenségeknek, s azok sajnos következményeinek.

Igazságszolgáltatásunk jelen állapotának jellemzésére tehát elég annyit kijelenteni, hogy annak elsőfoku bírósági szerkezete sem a törvényszékek területe, sem személyzete s annak beosztása tekintetében nem felelhet meg azon magasztos feladat követelményeinek, melynek betölthetése végett, a reductionnak és epurationnak minél előbb kereszttől kell vitetni. Jelen polgári és bűnügyi eljárási rendszerünkkel ugyanis az egy elnökből és pár bíróból álló bármily kicsiny területre illetékessé tett apró törvényszékekkel czélt nem érhetünk; ugyszintén, ha egyébert nem is, de különösen az állami hivatalos nyelv használata s az eljárásbani egyöntetőség miatt az eddigi eljárástól eltérőleg a nemzetiségi színezetű törvényszékek is a körülményekhez mérten idomítandók. Különösen pedig az erdélyi részt illetőleg teljes meggyőződésünk, hogy ha a jelenlegi 22 törvényszék helyett 10, legfőlebb 12 törvényszék arányos területkörrel, megválogatott személyzettel, s igen természetesen a jelenleginél mindenestre nagyobb személyzet között eszközölhető alapos, s a személyzet tagjai tehetsége és hajlamaihoz alkalmazott szakszerű munkafelosztással, igazságos és erélyes vezetés mellett, a jelenleginél hasonlíthatatlanul több és jobb eredmény várható. S ha kívánatos az igazságszolgáltatásunk minden ágára, különösen kívánatos igazságszolgáltatásunk bűnügyi ágára nézve, mire a reductio és epuratio alkalmával különös figyelem fordítandó; mert attól s az azzal kapcsolatos intézményektől függ a társadalom erkölcsiségének megóvása s lehető fejlesztése, a mi a társadalom létalapját, s jövőjét illetőleg különösen jelen körülményeink közepette csaknem egyedüli támaszpontunkat képezheti.

(Folytatása következik.)

Maros-Vásárhely, 1875. június 12.

A merre tekint az ember, mindenhol lázas izgatottság, mindenhol választási mozgalmak.

A fővárosi és vidéki összes lapok telve vannak beszámoló beszédekkel, kijelölő gyülekezetekről tudósításokkal és programmokkal.

Hiába, az alkotmányos életnek legszeb szaka a választás, a midőn minden polgár érezi, hogy az ő ítéletére és bölcsességére is van szükség, hogy a közügy kormányoztassék.

## T Á R C S A.

Gróf Széchenyi István hátrahagyott iratai.

(Folytatás.)

A legnagyobb boldogság a világon a lélek kiműveléséből áll, ha csak egy állatnak gondnélküliségét nem akarnók boldogságnak mondani. Az ember gondolkozásra teremtetett, gyomrát táplálni kell; de szívét is és különösen lelkét. Emelkedett szellemű emberre nézve egy jó könyv, vagy szellemes társalgás szükségesebbek, mint marhabűs, vagy álom. Ezért kötelessége mindenkinek az az igaz fölvilágosodást mindenütt terjesztetni; ez a mi hivatásunk Magyarországon, mert ez a mi hazánk.

Az eszes és az, ki a földön valami helyest kíván létesíteni, nem fogja erejét és eszközeit szétforgácsolni, nem is ad mindenkinek, ki azért megszólítja; hanem amaz erőket és eszközöket csupán kevés tárgyra fogja összpontosítani.

Ne feledjük el soha, hogy Magyarország a mi hazánk. Isten bennünket bizonyára nem ok nélkül engedett Magyarországon napvilágot látni; hanem azért, hogy mi erőnkhez képest — bármily csekély legyen is az — a világ szépítésére és tökéletesbitésére közreműködjünk, et la nous avons une forte tâche à remplir, avec cette

Ma a pártviszály kevesebb mint eddig volt, úgy, hogy szinte semmire leszállítható.

17 jobb oldali ellenzék, s szinte kevesebb szélsőbali az egész, ha az ez iránti tudósítások biztosak.

Valójában nem nagyon sok és nem érdemel figyelmet. És már magában véve, e jelenség édes megnyugvásul szolgál a hazafi kebelnek.

Évek hosszú során keresztül fiú az apával, testvér a testvérral, barát, rokon szembe tűztek egymással, a párt düh valódi gyűlölettel tölté el a kebleket; és most versenyez a nemzet az előzékenység, szerénység, kimélet és udvariasság nemes erényeiben egymás közt.

És csak ugyan sirba szállt volna a visszavonás kísérteties alakja? mely hazánkat oly sok századokig rémité? s annyszor sirja szélére vezeté?

Vagy valamely jót tevő nemtő szánakozott rajtunk? mert ezredéves multunk kezességül szolgál jövő küldetésünkre?

Vagy talán végtére eljött az epedve várt óra, midőn az oly szükséges János fej, mely minden országban nélkülözhetetlen, megszületett?

Kül és belügy! „anima una in duobus habitans corporibus“.

Elvitázhatatlan, hogy van valami tulvilági hatalom, mely intézi a földi fejleményeket, de e materialis világban nem értekezhetünk erről; azt azonban nem vonhatja senki kétségbe, mi érzékeinkre hat, hogy ünnepeltebb két férfira nem volt Magyarországnak, mint a kiket jelölénk és hogy a nemzet önmegtágadással, minden szenvedélyei leküzdésével sorakozik az urnákhoz, egyhangu szavazatával pescételendő meg az idei február 3-ról adott frigyét az országgyűlésnek.

Vajha ez örökre tartana!

Régi és hosszú küzdelmünk itt is, ott is rögeszméket fejlesztett, melyek még ma is nagy mértékben orvosolhatlanok — ezt kifogás nélkül elismerjük; de az eddig összetartó zöm nagy veszteségeket szenvedett, a sorok között nagy hézagok mutatkoznak. Debreczen városa, az ország legrajongóbb polgársága — az ápril 14-diki függetlenség tüzhelye — hova nem változott?

A szabadelvűpárt czim a kormány zászlóján! és Debreczen magasan lobogtatja e zászlót!

Vajjon meggyőződés vezérli-e e polgárságot, vagy megvesztegetés?

Ez utóbbi méltatlan váddal nincs ember Magyarországon, ki föllépni merészelne.

Független civisek, jellemes sarjadék; nép, mely hajolni nem tudott soha.

Tehát meggyőződés vezette a debreczenieket.

Vajjon mi felől?

Meg vannak győződve, hogy alkotmányunk létföltétele: a pártok egyesülése.

Hogy érdektársaink vannak és azokkal a méltányosság alapján ki kell egyenlitenünk differenciáinkat; végül, hogy még az ábrándvilágból is száműzve vannak a magukat túlélt következtetések.

És, ha Debreczen imigy nyilatkozott, vajjon melyik város fogja fejére tenni a csörgő-sipkát?

bonne vieille Hongrie! Én Magyarországot igazság szerint csunya országnak tartom, nem is a legszebbik; Molnárnak (egy ügyvéd Sopronvármegyében) és sok másoknak modora, több, mint kellemetlen és unalmas, mert émelyítő. A főnemesség nagyobb része, melynek tulajdonképpen kötelessége volna minden szépnek és jónak előmozdítására közreműködni, már majdnem rothadt, vagy legalább a rothadt szagot viseli magán. Azonban egy nemesebb lélek nem fogja anyaföldét megvetni rút volta miatt, de fog igyekezni azt szebbé tenni és Molnárt legfeljebb kineveti, gyötri és kinozza; de a hazát nem hagyja el, hogy a kis Molnárok másként fejlődjenek és más képet kapjanak.

De elég legyen mostanra a példázgatásból. Minő következtetéseket lehet mindezekből levonni?

Neked, valamint nekem is, megvannak kötelességeink; de a tiéd nem oly nagyok, mint az enyéim, mert én gazdagabb, függetlenebb vagyok náladnál és bár talán nincs több eszem, mint neked, de mindenesetre több a tapasztalatom. De neked több kötelességed van, mint pl. komornádnak, Fanny kisasszonynak. Mindenkinek kötelességei viszonyaihoz vannak mérve. Az enyéim nem oly nagyok, mint Nagy Péteré; a tiéd nem olyanok mint Aspasiáé; de a te kötelességeid a tiéd szűk köréhez; az enyéim pedig a pesti kaszinó dohányfüstjéhez vannak mérve.

A közjóért áldozatokat kell tehát hoznod, de olyanokat, melyeket könnyen, nagy önmegtágadás nélkül hoz-

Melyik polgárság fogja vállaira venni a csökönőség köpenyét, midőn a haza tevékenységre s nem passivitásra szólít fel?

Száz esetben lehetett eddig meddő politikát követni, de ápril 3-ika óta vége minden komédiának; a holtakért nem él a haza. Temetőnek jó a tengerfenéke is, miként a feledékenység fátyola jó a keserű multak fölé.

Élnek az élők és él a reményteljes nemzedék; de él csak úgy, ha hagyatékunkba benne lesz a haza, melyért tettekkkel s nem halotti beszédekkel kell lelkesülnünk.

## Belügyek.

(Folytatása és vége.)

Lónyay ezek után részletezte az akadémia tevékenységét a nyelv, a kultúra, a történelmi, archaeologiai, természet-tudományi, nemzetgazdasági és statisztikai téren, átnyújtá a magyarnyelv szótárának, egyedül élő főszerkesztője: Fogarassy Jánosnak, az akadémiai arany érmet és befejezván beszédjét s fölolvastatván a titkári jelentés előlépett Horváth Boldizsár és Szemere Bertalan felet megtartotta rendkívüli hatást előidézett és valódi műreteknek nevezhető emlékbeszédjét, melyből idézzük a következőket:

Nehezen vállalkozott, gyomond Horváth Boldizsár, a közel mult egyik legnagyobb alakjával foglalkozni, mert az ideálista, a theoretikus elnevezések a politikai küzdéren nem igen tartoznak ez időszerint a bizalmat jelző kifejezésekhez és Szemere Bertalant a nemzeti lelkesedés fénykorában is kortársai az ideális, az elméleti államférfiak sorába iktatták; de engedelmeskedett mégis az akadémia megtisztelő parancsának, mert e tudományos testület nincs kötve a napi vélemények változó szeszélyeihez és földadata a tudomány vívmányainak akkor törni utat, midőn azokat pillanatnyi hanyatlás fenyegeti és engedelmeskedett azért, mert legbiztosabb támasza a lankadni kezdő erőnek, ha saját multunkból látjuk, hogy azon vívmányok a melyeknek az államélet terén ma zavartalan birtokában vagyunk, talán még most is a hiú nemzeti vágyak sorában szerepelnének, ha nem állt volna a negyvenes évek ugynevezett praktikus államférfiai mellett, sőt gyakran velők szemközt a theoretikusok ama gunyolt phalanxa, a melynek egyik fődíszje Szemere Bertalan volt.

Ezek után egy részletes visszapiantást vetve, Horváth 1825-től politikai fejlődésünkre, így folytatja: sajátos játéka a sorsnak, hogy a nemzeti átalakulás harcában a vezérszerepek egyik legfontosabbika Szemere Bertalannak jutott, annak a ki kezdetben határozott ellenszenvvel viseltetett a politika és törvénytudomány iránt, holott később e téren aratta legszebb babérait. Sokszor panaszkodott, hogy a sors azzal büntette meg, a mitől mindig félt. Csak aesztetikával, költőkkel szeretett foglalkozni.

Szemere Bertalan az 1832/6. országgyűlésen kezdett Palóczy oldala mellett a politikával megösmernedni, 1836—37-ben bejárta Németalföldet, Angliát, Skotziát, Irlandot, Helvéciát, Német- és Franciaországot, ezzel

hatsz; senki sem kívánja ingedet — és hála Istennek! a ferdeségek korszaka lejárt — bár azokat, kik akkor éltek, egész lelkemből csodáлом és irigylem és a Codrusok, Deciusok, Curtiusok ma hasznavehetetlen butorokká váltak. A vér ritkán használ, de igenis a sok ember adakozása és munkája.

De a te javad végett is kell az áldozatokat hoznod, mert a te jövőd előtted úgy, mint az enyém énelöttem, titok; a boldogság csak az Istennek adománya, de hatalmunkban áll a megelégedettséget elérni. Bármilyen jék is veled, bidd el nekem, kedves Juliám, higj tapasztalataimnak, hogy lényegesen fog kedélyed nyugalomához járulni, ha ezen rejtélyes tartózkodási helyen, ahol nem tudjuk honnan, hova és mit... nem vonod meg magadtól a kellemes lelki táplálékot, midőn hazádnak boldogítására közreműködöl. Honnan származik az a kiálthatatlan úr, melyet sokan oly gyakran éreznek belsejükben és sokaknak azon aggodalma, hogy senkinek sincs rájuk szüksége és hogy elfecsérlik napjaikat. A hazafiúi érzelemnek hijából! Mindentől megfoszthatnak bennünket, a legkedvesebbtől is, a mivel bírnunk. A leány soha sem lehet bizonyos abban, hogy boldogan fog összekelni; az anyára ugyanannyi gond vár, mint öröm. De a haza mindenkor a miénk!

(Vége következik.)

## Végszavak Bereczki S. urhoz.

M.-Vásárhelyt, 1875. jun. 9.

Válaszának első két kikezdését — hangjánál fogva — figyelmen kívül hagyva, sietünk elismerni, hogy igaz, miszerint Argusnak, ha nem egyszer, de százszor száz szeme lenne is — annyit és olyakat látni, mint Ön: képes nem lenne; mert ahoz, hogy valaki lássa, miszerint az ő visszalépése „általános kedvetlenséget“ okozott, és hogy „a választók tömegesen szándékoznak ismét fölhívni“ és mindezt egyetlen sötét éjnek lefolyása alatt lássa: oly superlativusa a látási és phantistikus képességnek kívántatik, a milyennel csak a tehetségek utolérhetlen fokán álló lények dicsekedhetnek; és ilyen értelemben mi az igazságot meglátni: valóban képtelenek vagyunk.

Nem lévén papák — magunkat csalhatatlannak sem hisszük, sem tökéletesnek; s épen azért megkérdeztük többektől, kik Nyárad-Szeredában ama híressé lett gyűlésen jelen voltak, hogy vajjon mondta-e B. úr azon alkalommal azokat, miket válasza ötödik kikezdésében megirt? Az egyhangu, határozott felelet az, hogy: nem, és így nem a mi emlékezetünk csalt meg bennünket.

Hogy helyesen vélekedtünk B. úr lelki állapotáról (és így van némi érzékünk az igazság iránt), azt maga B. úr tényleg bebizonyítja Ny.-Szeredában, midőn június 3-án az érzékenység legmagasabb fokán mondá a választóknak, hogy ő úgy tett tegnap (jun. 2.), mint a tékozló fiu, ki apja kineseit elpazarlár; de reméli, hogy az apa (t. i. a választók) ismét kebelére fogadja... (?).

De nem folytatjuk tovább, csak épen fölemlítjük a szerénység ama ritka virágát, melyet B. úr e lapok jun. 5-iki számában tett nyilatkozatával kalapjába bokréjának tűzött; és most azoknak nyugodt és tiszta öntudatával tesszük le tollunkat, a kik a közéletben szereplők iránt (már csak a tisztelet és elismerésnél fogva is) tanúsítandó éber figyelem kötelességének híven eleget tettek.

Argus.

## A marosszéki szabadelvűpárt gyűlése június 8-án.

E lapok terén már meg voltak említve a székünkben ez ideig történt képviselőválasztási mozgalmak; ezeket röviden sommázta a rendkívül látogatott pártgyűlés előtt Filep Albert elnök.

Az előadottakhoz többen, mondhatni: igen számosan szólottak s nagy elégtételt szolgáltatnak Bereczki úr legbensőbb barátjai és tisztelői e lapok „Argusának“, midőn mindnyájan hangsúlyozák, hogy Bereczki Sándor úr nyárad-szeredai június 2-kán kimondott visszalépése, illetőleg a jelöltség visszaútasítása az előzmények után: teljesen incorrect volt, mit azonban ők persze elnéznek neki. Voltak természetesen olyanok is a szónokok között, kik B. S. úrnak említett magaviseletét sokkal élesebben jellemezték.

Végeredmény az lett, hogy miután pár hét előtt létrejött öszhang a követjelölésre nézve a felső-kerületben tökéletesen fölbomlott; a párt azon határozatot hozta, hogy a választók egyáltalán senki iránt kötelezve nem lévén, legjobb meggyőződéseik szerint szavazzanak arra kire akarnak.

Különben meg lett választva egy 10 és egy 100 tagu bizottság, hogy a mennyiben netán szükségesnek látná, a párt nevében intézkedhessék, ezen bizottságoktól azonban valami nagy praktikus eredményt nem igen várhatni; hanem nemsokára el fogja dönteni a választóközönség bölcsessége, hogy tehát a fekvő kerületben ki a vívát?!

K.

## Jogi szemle.

### A kereskedelmi törv.-javaslat ismertetése.

(Folytatás.)

A harmadik czim a bizományi ügyletről a 368—383-ik §-ig körvonalozza, hogy a kereskedelmi ügylet bizománynak tekintetik, ha ezt valaki megbízásból saját nevében, de más (a megbízó) részére eszközli. Ki ez ügyleteket iparszerűleg űzi, bizománysnak tekintendő; harmadik személyekkel szemben tehát jogosítva és kötelezve ő lesz és a megbízó, és harmadik közt jogok és kötelezettségek nem keletkeznek. Ha azonban az üzlet a megbízó határozott kívánságára ennek nevében köttetik, az nem bizománynak, hanem megbízásnak tekintetik. A bizománys az ügyletet a megbízás értelmében köteles el-

látni, arra kereskedői gondosságot fordítani, a megbízót a szükséghez képest tudósítani és a teljesítésről haladéktalanul értesíteni; végre számolni és a követelést teljesíteni. Ha a bizománys ellenkezőleg jár el, a megbízó az ügyletet saját részére kötöttnek elismerni nem tartozik és kártérítést követelhet.

Ha a bizománys a kijelölt áron alól ad el, árkülönbözettel tartozik, kivéven, ha igazolhatja, hogy a kijelölt áron eladás nem volt létesíthető és a megbízót az eladás által kártól óvta meg. Ha a vitelnél a kijelölt áron túl megy a megbízó, az üzletet, mint nem saját részére kötöttet, visszaútasíthatja a mennyiben a bizománys a tudósítással egyidejűleg a különbözet fedezésére késznek nem ajánlkozik. — De a megbízó, ha a vételt visszaútasítani akarja, a tudósítás után azonnal értesítse a bizományst, különben a vétel jóváhagyottnak tekintendő.

Ha a beküldött áruknál külsőleg az átvételkor felismerhető sérülések, vagy hiányok mutatkoznak, a bizománys kártérítés terhe mellett tartozik a megbízó érdekeit a szállítmányozó, vagy fuvarozó ellenében megóvni, az áru mibenléte igazolására szolgáló bizonyítékokról gondoskodni és erről a megbízót azonnal értesíteni. Egyszermind az áru mibenlétét szakértők által megállapíthatja, s ha megromolható, a fennebbi szabályok megtartása mellett el is adhatja. Hasonlót tehet akkor is, midőn a megbízó az áru iránt a szabályokhoz képest nem rendelkezik.

A bizománys, ha nem igazolhatja, hogy rendes kereskedői gondossággal őrködött az áru felett, az abban történt kárért felelős; a biztosítás elmulasztásáért csak akkor, ha a megbízótól útasítása volt.

A bizománys által kötött ügyletekből eredő követeléseket a megbízó az adós ellen csak azok átengedése után érvényesítheti. Az ily követelések azonban a bizománys és ennek hitelezői irányában akkor is, ha átengedve nem lettek, a megbízó követeléseinek tekintetnek.

Ha a bizománys a megbízó beleegyezése nélkül harmadik személynek előlegez, vagy hitelez, ezt a maga veszélyére teszi; ha azonban a vételár hitelezése kereskedelmi szokás által igazolható, erre, ha ellenkező útasítása nincs, a bizománys is fel van jogosítva. Ha pedig hitelbe ad el, a vételár adósként azonnal fizetni tartozik, ha az eladás jóvá nem hagyatik. Ha igazolni képes, hogy készpénzért csekélyebb ár lett volna elérhető, ezt az árt; ha pedig ez a megszabott árnál kevesebb, árkülönbözetet fizet.

A bizománys a vele szerződőfél kötelezettségeiért egyenes adósként felelősséggel tartozik, ha ezt elvállalta, vagy a saját üzlete helyein divatozó kereskedelmi szokásnál fogva felelős.

A megbízó köteles a bizománysnak kiadásait megtéríteni, ha mindjárt saját raktárait, fuvarozási eszközeit, vagy munkásait is használta, azonfelül bizományi-díjt is követelhet, melyre, ha nincs megállapítva, a helyi szokások irányadók, ha jótállást is vállalt, ezért külön díj illeti; mindezeket csak akkor lehet követelni, ha az ügylet foganatba ment. Eladási bizománynál azonban, ha az ügylet a bizománys hibáján kívül nem volt foganatosítható, ez az áru visszaadásakor díjt követelhet, a mennyiben a kereskedelmi szokás azt megengedi.

A megállapítottaknál kieszközölt kedvezőbb föltételek előnyei a megbízót illetik.

A bizománysnak az árukra zálogjoga van, míg azok birtokában vannak, vagy azok felett rendelkezhetik; költségek, díjak, előlegek, kölcsönök, elvállalt váltók és egyéb kötelezettségeikért, folyó számlán alapuló és a bizományból származó követelések erejéig. Ezen jog csőd esetében is érvényes és a bizományból eredő künn levő követelésekre is kiterjed. Ha ezen kötelezettségek nem teljesítetnek, a bizománysnak joga van a kielégítésre.

Ha a bizomány tárgya tőzsdei, vagy piaci árral bíró áruk, papírok vételét, vagy eladását képezi, a bizománys, föltéve, hogy megbízója másként nem rendelkezett, a megszerzendő árukat eladóként maga szolgáltathatja és az átvetteket vevőként megtarthatja, csak hogy igazolnia kell a megbízás teljesítésekor jegyzett tőzsdei árt; a már fölemlített díjakat és kiadásokat ez esetben is fölszámíthatja, minél fogva, ha a bizománys a teljesítést tárgyazó tudósításával vevőt, vagy eladót meg nem nevez, ő tekinthető vevő- vagy eladónak.

Ha a megbízás visszavonatik és ez előbb érkezik meg a bizománysához, mint a teljesítésről szóló tudósítás föladatott volna, a bizománys, mint eladó, vagy vevő, többet el nem járhat.

A jelen czimben említett határozatok akkor alkalmazhatnának, ha kereskedő, a nélkül, hogy ez rendes üzleti

megszerezvén a szélesebb látkör s magasabb nézpontról előnyeiket. Az 1843/4-iki országgyűlésen jelent meg először, mint Borsodmegye képviselője. Ekkor már meg volt alapítva neve az irodalomban és a közszolgálatban. A megyei szolgálatban a régi alaktalan irmodort, rövid s szabatos írói irány által helyettesíté, erélyével és szigorával főn tudta tartani a rendet, a nélkül, hogy egyetlen esetben is alkalmazta volna a testi büntetést; neki voltak a legjobb utai a külföld mintájára. Midőn a megyében éhség uralkodott, rögtön bírósággal akarták a közrendet fentartani, Szemere ellene volt és bitók helyett önkéntes adományokból 5 magtárt állított, s fentartotta azokkal a rendet; mint másod alispán addig tartotta a törvényszéket együtt, míg 600 régi büntető pert el nem látott. Az országgyűlésen csakhamar az ország első tekintélyei közé emelkedett, kitűnő tehetségei, vas szorgalma, tolla és ékeszölése által jegyzővé választatván, rendkívüli feltűnést keltett lapidáris, erőteljes és szabatos nyelvezetével. A törvényszerkesztés ügyességében senki sem multa felül. Ő alapítá meg a parlamentaris szokást a törvényjavaslatokat indokolással látni el.

Az alsó-háznak ő volt művészi tekintetben legragyogóbb szónoka, nő ha nem volt oly elragadó, mint Kossuth, s inkább a meggyőződésre akart hatni, mint a kedélyre. 1848-ban belügyminiszternek neveztetett ki.

A forradalom alatt, a fenyegető veszélyekkel szemközt óvatosság, a mentés nehéz munkájában lankadatlan munkásság és erély, s bátor kitartás az utolsó perzig jellemzik egész magatartását. Szeptember 11-én, midőn a többi miniszterek leköszöntek, Kossuth és Szemere véték át a kormány ideiglenes vezetését. A honvédelmi bizottság idejében Felső-Magyarországon országbiztos volt és mindenfelé kihatott rendkívüli tevékenysége. Az 1849. ápril 14-iki nyilatkozatot nem helyeselte, szükségtelennek és politikátlanak nevezte azt; 1849. május 2-án, midőn bemutató a forradalmi miniszteriumot a nemzetgyűlésnek, ezen jellemző szavakat mondá: „A kormány ragaszkodik a népfőlség elveihez és annak minden következményeihez. A népszabadság rovására ő senkinek sem fog kezébe adni hatalmat, a mennyire azt meggátolhatja; és ha a kormányzó és az országgyűlés közötti helyzetből ilyesmit venne észre: elfogja hagyni helyét, s ha szükséges, az országgyűlést; ha szükség, a kormányzót; s ha szükség, a nemzetet fogja felébreszteni.“

Szemere sokat fáradozott a forradalom végnapjaiban is, a Kossuth és Görgei egyéniségei közt támadt végtelen ür áthidalhatásán, de ez neki nem sikerült; végül, midőn minden veszve volt, az utolsó volt a menekülés és ekkor is még gondoskodott arról, hogy a korona biztos helyre rejtessék; mert a korona a historiai jognak legmagasabb symboluma, mely egy új alkalomnak alapja lehet.

Mint emigráns, sokszor nyilatkozott Szemerére. 1851-ben tiltakozást emelt a diplomácia előtt Austriának a drezdai konferencián kijelentett ama szándéka ellen: Magyarországgal együtt lépni be a német szövetségbe; 1859-ben leveleket intézett Cavourhoz, Palmerstonhoz és István főherceghez, hogy Magyarországnak területi épsége és alkotmánya visszaállíttassék. Cobdenhez intézve egy művet adott ki: „La questun Hongroise“ czim alatt, melyben Magyarországot megismertetni törekedett.

1860-ban a „Pesti Hirnök“ hasábjain gyönyörű apológiával fejtette ki, hogy a nemzetiségeknek egy ország sem kedvezett annyira, mint hazánk, mely akkor adta meg a legnagyobb szabadságot és kiváltságokat a nemzetiségeknek, mikor azok mindenütt el voltak nyomva.

Mintán még kiemeli Horváth Boldizsár, hogy Szemere nemcsak, mint államférfiu, nemcsak, mint a nemzet egyik legnagyobb reformatora véste be nevét elévülhetetlenül a történelem tábláira; hanem, hogy irodalmunk is gyűjteményeinek egy nagy és kitűnő részét is neki köszöni, azzal végzi be ez emlékbeszédet, hogy nagy tanulság látni, hogy az ugynevezett ideális államférfiak nélkül, a kik az 1848-iki eszmék magvait elhínték, hazánk talán egy századot fecsérelt volna el ama vivmányokért, melyeket tényleg birunk. Ha Szemerét szemléljük, nem árt bevésnünk emlékezetünkbe, hogy az a mi a politikai törekvéseket határozott czállal látja el, a mi kijelöli a megfelelő eszközöket, a mi harmóniát hoz az államélet működésébe, a mi a haladásnak biztos irányt és öntudatoságot kölcsönös, megóvja a mai nap alkotásait a holnapi nap rombolásaitól; az mind nem egyéb, mint ama jótékony befolyás, a melyet az elmélet, a tudomány gyakorol a politikára.

Horváth után Greguss Ágost a „szép erkölcsről“ és Dr. Lenhossek a koponya isméről tartott értekezést és az oly érdekes közülés 1/2 2-kor oszlott szét.

köréhez tartóznék, megbízásból más részére saját nevében egyes kereskedelmi ügyletet köt.

A negyedik czim a szállítványozási ügyletről 384—392 ik §-ig meghatározza, hogy az áruk tovaküldésének elvállalása szállítványozási ügyletnek tekintetik, ha ezt valaki fuvarozók, vagy hajósok által saját nevében, de mások rovására eszközli. Ki ily ügyletekkel iparszerűleg foglalkozik, szállítványosnak tekintendő.

A szállítványozó az elvállalt szállítványozás eszközésénél fölmerült károkért felelős, ha nem a rendes kereskedő gondosságával jár el és ezt ő tartozik igazolni. Ha a szállítványos és feladó közt az elszállítási költségek előre megállapítottak, ő maga; ha megállapodás nincs, a szállítványozást eszközölő fuvarosok és közvetett szállítványozók eljárásáért egyenes felelősséggel tartozik.

Ha a szállítványos a fuvarozásnak kijelölt módjától eltér, a véletlen balesetért is felelős. Kivételnek akkor van helye, ha a szállítványos igazolhatja, hogy a véletlen baleset a meghagyás pontos teljesítése mellett is bekövetkezett volna.

A szállítványos saját díjain kívül minden kiadásainak megtérítését követelheti, mit a szállítványozásra hasznosan fordított. De a kikötött szállítványozási díjan kívül magasabbat nem követelhet.

A szállítványozási-díj szabad egyezkedés tárgyát képezi, ilyennek hiányában a helybeli szokás szolgál irányadóul.

Oly esetben, midőn a feladó és szállítványos közt a fuvarozási költségek eleve bizonyos összegben megállapítottak, szállítványozási-díj csak úgy számítható, ha ez világosan kikötöttetett.

A szállítványost az árukban ügyletéből eredő követeléseire nézve hasonló zálogjog illeti, mint a bizományosra nézve kimondva van. Ha a szállítványozásnál közvetett szállítványos közreműködése vétetik igénybe, az előző jogait s ennek zálogjogát a közvetett szállítványos köteles gyakorolni.

A mennyiben az előbbi szállítványos követelésére nézve a közvetett (helyettesített) szállítványos által kielégítettett, a követelés és zálogjog ez utóbbira megy át.

Ugyanez áll a fuvarozó követelésére alapított zálogjogára nézve is, ha ez a közvetett szállítványos által kielégítettett.

A szállítványos, ha másként megállapítva nincs, a fuvarozást maga is eszközölheti és akkor őt illetik a fuvarozó jogai és köteleességei, valamint a fuvarozás díja is.

A szállítványos elleni keresetek egy év alatt évülnek el és ezen év az áru teljes elveszése esetében azon naptól veszi kezdetét, a midőn azokat ki kellett volna szolgáltatni; egyéb esetben akkor, midőn az áru tényleg kiszolgáltatta lett.

Hasonló egy évi elévülés alá esik minden követelés, ha az áru teljes, vagy részbeni elveszése, megsérülése, elkésett kiszolgáltatása miatti kifogások a szállítványossal nem közöltettek.

A szállítványos családja, vagy sikkasztása eseteiben ezen határozatok alkalmazását nem nyernek.

Minden itt fel nem említett határozatok, melyek a bizományosokra vonatkoznak, a szállítványosokra is kiterjesztetnek.

Nemkülönbön alkalmazandók e határozatok akkor is, ha kereskedők üzletkörüken kívül foglalkoznak szállítványozásokkal.

(Folytatása következik.)

## Hirrovat.

— **Dr. Székely József** kir. főügyészi helyettes úrnak a „Reductio és epuratio“ czimén lapunk mai számában megindított cikksorozata, külön füzetben is meg fog jelenni; szerző azonban a közlést, mindenekelett lapunknak volt szives átengedni. E cikk nagyon korszerű s épen idejekorán jelent meg arra nézve, hogy gondolkozhassunk az abban felhozott eszmék mikénti valószínűsítéséről. Fölhívjuk olvasóink figyelmét az átgondolt s gyakorlatilag is sok valót magában foglaló munkára, s különösen ajánljuk azt a nmlgu kir. igazságügyér úr magas figyelmébe.

— **Szilágyi Miklós** városunk kir. ügyészét tegnap délután kísértük közrészvét mellett a vasúti indóházhoz, honnan a nemes porok, a néhai kívánata szerint, Kolozsvárra szállítottak örök nyugalomra. Az elhunyt egyike volt kitűnő képzettségű jogászaink- és hivatalnokainknak, kinek korá megdöbbentő halálát oly sokan fájlagják. Temetésén csaknem egész városunk intelligenciája jelen volt, s mi meghatottan vettünk búcsút a gyöngéden szer-

retőféj, atya, munkás tisztviselő, tiszta keblű barát és hazafitól, kit élte javában, alig 38 éves korában, szakitott el a halál családja, hivatalnoktársai és minden ismerőseitől. Nyugodjék csendesen!

— **Az 1872—75-idi országgyűlés** felosztatván és új követválasztás rendeltetvén; köteleességünknek ismerjük volt népképviselői működésünkről 1875. június hó 13-án, jövő vasárnap d. u. 4 órakor az elbai-szinkörben beszámolni, melyre t. cz. polgártársainkat, pártkülönbség nélkül, megjelenni kérjük. Maros-Vásárhelyt, 1875. jun. 8. Lázár Ádám, Orbán Balázs.

— **A m.-vásárhelyi uszoda-egylet** folyó 1875. évi június 1-ére hirdetett rendkívüli közgyűlése az alapszabályokban előirt számú részvényesek meg nem jelenése miatt meg nem tartathatván, a t. részvényes urak egy második közgyűlésre azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 16. §-a értelmében ezen másodszeri közgyűlésen megjelenők, tekintet nélkül a képviselt részvények számára, határozatképesek lesznek. Ezen közgyűlés helye: az „Erdélyi kereskedelmi- és hitelbank“ irodája; ideje: 1875. június 26-kán délután 3 óra. Egyetlen tárgya, a június hó 1-ére is kitűzött tárgy: a kereskedelmi m. kir. miniszterium leirata az alapszabályok ügyében. Maros-Vásárhelyt, 1875. június 10-én. Dr. Antal László, m. p. elnök.

— **Egyleti tudósítás.** Az osztr. magyar birodalom I. általános tisztviselői egylet nagy szebeni fiók tagjai által f. év. július 4-én egy rendkívüli helyi gyűlés fog tartatni. A helyiség, valamint a tanácskozási tárgy a külön meghívóban fog a t. cz. tagokkal közöltetni. — Nagy-Szeben, 1875. június 4-én. A helyi választmány.

— **Felek Miklós** úr ma este lépik fel, mint említők a „Fény árnyai“ czimű nagyszabású drámában. Ismételten fölhevítjük közönségünk figyelmét a vendégművész iránti részvételre.

\* **Sydoli Tivadar** úr arról értesíti a t. közönséget, miszerint lovastársulatával — mely 45 jól begyakorolt tagból és 22 jól idomított lóból áll — folyó hó 15-én e városba megérkezik s műlovardai és testgyakorlati előadásait meg fogja kezdeni; bővebb értesítést majd a napi falragaszok nyújtanak.

## Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-dik évi június 7-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő

Istvánffy Pál r. b. által.

Reichert József Siolia Nicodiu e. 26 frt, Puris Mihály Mángó József e. sőhelyezés, Puris Mihály Mángó József e. zárlat, Groza Danilla Stojka Juonutz e. 4 frt, Rávéka lui Szojka Jósif Cigmaianu Vaszilie e. 35 frt, Perea Áron Pera Jósif e. 13 frt 40 kr., Felter Móricz Binder Mihály e. 50 frt, Page Mária gr. Rhedei Lajosné Kozma Ida e. 50 frt, Mészáros János Mészáros Ferencz e. 35 frt, Tamás Ferencz Csiki Dóczy József e. 40 frt, Szabó Domokos Nagy Lajos e. 241 frt 77 kr. iránti perök.

Bömches Gyula r. b. által.

Czáka Miklós Czáka József e. 13 frt 9 kr., Biró Károlyné Keresztes Anna Keresztes András és Bene Imréné hagy. e. 14 frt 43 kr., Szántó Dénes és Balla József Mihály Elek e. 90 frt, Antal István s társai Fejér Antal e. som. vh., Tamás Imre Dékánó János e. 6 frt, Schrödlein Ferencz Finger Károly e. 6 frt 50 kr. iránti perök.

### III. Osztály bűnügyekben.

Nagy Samu r. b. által.

Batyinás Gligor sulyos testisértés, Boile Tódor sulyos testisértés, Stojka Juon sulyos testisértés, Kopilne Vaszilika s társai testisértés, Kis József becs. sért., Marosán Mihály becs. sért., Keczuza Dumitru testisértés, Schuller Józsefné közintézkedések, Angyel Vaszilika testisértés, Campianu József s t. becs. sért., Benne Benjámin becs. sért., Mik Juon s társai becs. sért., Técsi Györgyné becs. sért., Tárkányi Márton lopás, Márkó Ignác testisértés iránti bűnügyök.

Popovics Servián r. b. által.

Rosiola Neofil lopás, Bulbea Juon s t. sulyos testisértés, Baum Zweig Adolf könnyű testisértés, Sathler György közintézkedések, Kosteá Andronika tolvajság, Bojt-he László nyilv. erőszak, Jóó Imre s t. lopás, Vaszilika Gátia Tenasze testisértés, Müller Ferencz és neje becs.

sért., Koruj Firu sulyos testisértés, Tóth József család, Groza Vaszilie sulyos testisértés, Báronyi Samu sulyos testisértés, Gombos György tolvajság iránti bűnügyök.

Spech Adolf r. b. által.

Zsögön József nyilv. erőszak, Rusz Szimion s t. tolvajság, Mussatia lui Ilie Nicolai becs. sért., Teutsch György s t. becs. sért., Adler Lipót becs. sért., Vagner János s t. becs. sért., Berszán János becs. sért., Czikel Maria becs. sért., Scherer Paul kettős házasság, Sintu Tódoru becs. sért., Carceia Juon becs. sért., Rebula Gyermann testisértés iránti bűnügyök.

Sztoyka Antal r. b. által.

Mán Dávid s több társai tolvajság, Véczkán Martiu becs. sért., Rusz Vaszilie k. testisértés, Jónás Gyárfás tolvajság, Popa Nicolai s t. tolvajság, Nán János s társai tolvajság, Drepling Mátyás becs. sért., Módi Kati k. testisértés, Pridou Juon lui János testisértés, Avramucz Krecsun lopás, Ischer Dávid s társai tolvajság iránti bűnügyök.

Gruz István r. b. által.

Chirr Maxim s t. közintézkedések, Morár Atyim becs. sért., Balázs Mihály tolvajság, Puskás Zoltán János tetteles bántalmazás, László Lajos testisértés, Schüller János tetteles bántalmazás, Kádár János becsületsértés, Alexandru Aniska becs. sért., Bara János s társai közhivatali köteleesség, Maucz János tetteles bántalmazás, Broda Gyula közbiztonságra tartozó eldöntézkedések, Végh Istvánné becs. sért., Balázs Antal testisértés, Schmidt György testisértés, Rusz Vaszilika tolvajság iránti bűnügyök.

Mégay Ferencz pót bíró által.

Both Péter család és zsarolás, Bukur László s társai család, Periát Tódor s társai tolvajság, Henegariu Nicolai sulyos testisértés, Csiofika Mária becs. bizt., Sulutin Vaszilika testibizt., Damninger Anton s társai testibizt., Pintye János testibizt., Docs Vaszilika közintézetek ellen kih., Pittner Ferdinánd s társai testi- és becs. bizt., Rácz Gligor testibizt., Szongoth János s t. becs. bizt. e. kih. iránti bűnügyök.

Dr. Dózsa Miklós pót bíró által.

Kristea Tódor sulyos testisértés, Margineán Danilla rablás, Matyis Flóra tolvajság, Szabó Mihály tolvajság, Andvány Juon sulyos testisértés, Binder János tolvajság, Herlea Nicolai becs. sért., Dávid Lajosné becsületsértés, Rezneak András testisértés, Juon Lebu testibizt., Demkovics Ágoston testibizt., Nagy Károly testibizt., Bocz Áron és neje becs. bizt., Csiki György testibizt., Forró István tulajdonbizt., Liebhardt Mihály becsületbiztonság iránti bűnügyök.

Felelős szerkesztő:

**KUTI ALBERT.**

## TEMESVÁRY MANÓ

cipő-gyára

Budapest, király-utca 1. sz.,

ajánl

**HÖLGYEKNEK:**

Fűző topánkákat brünellből fénymázos orral, szép himzés díszítéssel ..... 2 frt 70 kr.  
Fűző topánkák erős bőrből, fénymázos orral, szőgezve és sróftolt talpakkal, strapára és esős időre való ..... 3 frt 50 kr.  
Topánkák gummi-húzóval brünellből fénymázos orral, magasra szabva, finom kiállítás ..... 3 frt 50 kr.  
Topánkák gummi-húzóval erős chagrain vagy borjubőrből, szegezett és sróftolt dupla talppal nagyon tartósak ..... 3 frt 80 kr.  
Kivágot párisi fűznivaló fűtopán ..... 3 frt 80 kr.

**URAKNAK:**

Topánkák finom chagrain dupla bőrből ..... 4 frt — kr.  
Topánkák vikszos- vagy bagariabőrből, szegezett és srófos dupla talppal, igen erősek ..... 4 frt 50 kr.  
Topánkák finom gittoőrből, cifra, fénymázos orral, szalonba és bálba való ..... 4 frt 50 kr.  
Topánkák orosz lakkbőrből, szegezett dupla talppal, sőfmunka ..... 5 frt 50 kr.  
Vadászeszmák vízhatlan dupla bagariából vagy vikszos bőrből, háromszorosan sróftolt dupla talppal ..... 11 frt — kr.  
Ugyanazok orosz lakkos bagariából ..... 13 frt — kr.  
Fűző topánok vikszos- vagy bagariabőrből, sróftolt dupla talppal ..... 3 frt — kr.  
Leány topánok brünellből vagy bőrből, igen erős szegezett dupla talppal ..... 2 frt 60 kr.  
Gyermekek-topánok brünellből vagy bőrből, igen erősek, vassal szegezett talppal, igen jók és tartósak ..... 1 frt 80 kr.  
Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. — Vidékről jövő megrendelésekre — postai utánvét mellett — legnagyobb gond fordítatik.

(109)

(7—10)

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt az ev. ref. főiskola gyorssajtóján 1875.